

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۳/۰۱/۲۵

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

بررسی رابطه بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی (مطالعه موردی: زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵)

حمیده شجاعی^۱

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی
nuramobin@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی (مطالعه موردی: زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵) می باشد. این تحقیق به روش توصیفی پیمایشی از نوع همبستگی، و کاربردی بود. جامعه آماری شامل زوجین شهرستان گچساران که از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ ازدواج کرده بودند و بالغ بر ۷۰۰۰ زوج می باشد. با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه تحقیق ۳۶۴ نفر انتخاب شد. برای سنجش مفاهیم اساسی پژوهش، به ترتیب پرسشنامه مولفه عشق استرنبرگ (۱۹۸۶)، پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۸) و پرسشنامه کیفیت زندگی SF-۳۶ استفاده شد. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای سه پرسشنامه برابر ۰/۹۴ محاسبه گردید و روایی آزمون نیز از روش اعتبار محتوا تایید شد. برای تجزیه و تحلیل داده های تحقیق از نرم افزار SPSS۲۱ استفاده شده است و از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون، آزمون رگرسیون، استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد بین مولفه عشق با رضایت زناشویی ارتباط معنادری وجود دارد و هم چنین بین مولفه های عشق و کیفیت زندگی ارتباط معناداری وجود دارد. از بین مولفه های عشق، بعد میل (هوس) بیشترین اثر را بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی دارد.

کلمات کلیدی: مولفه های عشق، رضایت زناشویی، کیفیت زندگی.

۱- مقدمه

سنگ بنای خانواده، ازدواج است. ازدواج، نیازمند همکاری، همدلی، وحدت، علاقه، مهربانی بردباری و مسوولیت پذیری است. با شروع ازدواج و ایجاد رابطه ی زناشویی، رضایت زناشویی به متغیری مهم در رابطه با کیفیت ازدواج بدل می شود. رضایت زناشویی احساس عینی از خشنودی رضایت و لذت تجربه شده زن و مرد با توجه به تمام جنبه های رابطه زناشویی است. رضایت زناشویی به عنوان یکی از مهمترین مولفه های ثبات عاطفی زوجین به حساب می آید (فیشر و مک نالتی، ۲۰۱۶).

مقوله کیفیت زندگی به این دلیل اهمیت دارد که در صورت نادیده گرفتن می تواند منجر به ناامیدی، بی انگیزه شدن و کاهش فعالیت های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و بهداشتی شده و در ابعاد عمیق تر بر توسعه اجتماعی اقتصادی کشور تاثیر بگذارد همچنین کیفیت پائین زندگی سبب افسردگی، انزوای اجتماعی، کاهش انجام فعالیتهای روزمره زندگی، وابستگی و افزایش بار اقتصادی و... می شود (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۰).

عوامل متعددی از جمله عوامل جسمانی، روانی، اجتماعی، خانوادگی، اقتصادی، تفریحی و معنوی بر کیفیت زندگی تاثیر گذار هستند زیرا کیفیت زندگی ساختاری ذهنی و پویا است که به مقایسه وضعیت زندگی گذشته یا حوادث اخیر در همه جوانب مثبت و منفی می پردازد (توغانی، ۱۳۸۸). از دید گرنر و ریورا (۱۹۹۸) ماهیت ذهنی بودن کیفیت زندگی به ادراک افراد

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

درباره وضعیت زندگیشان به جای گزارشات دیگران می پردازد و بر اساس تعریف فرانس و پوروس از کیفیت زندگی، خشنودی و یا عدم خشنودی از حیطه های از زندگی که برای فرد اهمیت دارد، نشأت می گیرد (گروس و تقوی، ۱۳۸۷). بنابراین، زوجین ناسازگار با توجه به مشکلات مشابهی که دارند، احتمال دارد نحوه ادراک و نظراتشان در خصوص زندگی زناشویی شان متفاوت باشد و آن را بصورت های مختلف گزارش دهند. به گونه ای اگر زوجین ناسازگار جدا از اختلافات و ناسازگاری هایی که دارند؛ برداشت شان از سطح کیفیت زندگی شان رضایت بخش باشد، سعی خواهند کرد زندگی خود را حفظ نمایند در غیر اینصورت احتمال دارد تمایلی به ادامه زندگی نداشته باشند زیرا با توجه به اینکه زندگی زناشویی زوجین با یک تعهد اجتماعی بین دو طرف شروع می شود؛ احساس رضایت زوجین از کیفیت زندگی شان آنان را به همگرایی و عدم رضایت سبب بروز اختلاف، منازعه و حتی متارکه در بین آنان خواهد شد (نیازی و دلال، ۱۳۹۱). تحقیقات نشان داده سطح کیفیت زندگی مردم ایران در بین ۱۹۴ رتبه ۱۵۰ را داراست. این نتیجه نشان دهند سطح پائین کیفیت زندگی مردم ایران است (جوهری و حسین زاده، ۱۳۹۱: ۲۶). از این منظر می توان برآورد کرد زوجینی که دارای مشکلات زناشویی و خانوادگی هستند، نسبتاً سطح کیفیت زندگیشان پائین تر از دیگر اقشار جامعه است.

اساس تعریف ارائه شده توسط وینچ (به نقل از حسین خانزاده و نیازی، ۲۰۱۱)، رضایتمندی زناشویی همخوانی بین وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است. بدین ترتیب، رضایت زوجین فقط زمانی به دست می آید که وضعیت جاری فرد در روابط زناشویی با آنچه که او توقع دارد مطابقت داشته باشد (خانزاده و نیازی، ۲۰۱۱).

پژوهشگران درباره رضایت زناشویی زوجین به این نتیجه رسیدند که رضایت زوج ها در مسیری U شکل را می گذارند. یعنی در ابتدای ازدواج رضایت زوج ها مسیری افزایشی را طی می کند و بعد از ۱۰ تا ۲۰ سال بعد کاهش می یابد، بعد از اینکه فرزندان خانه والدین را ترک می نمایند همسران فرصت بیشتری برای تقویت روابط خود به دست می آورند و رضایت زوج ها دوباره مسیر افزایشی را طی می کند. البته پاسخ های محکمی درباره این تغییر ارائه نشده است. به نظر می رسد که این کاهش میزان رضایت زوجین با افزایش استرس در اواسط دوران زناشویی مرتبط است (هابر، ناوارو، ومیل، و مام، ۲۰۱۰).

از جمله عوامل تاثیر گذار بر رضایت زوجین، تجارب اولیه فرد با والدین و نوع رابطه عاطفی او با آنها یا به عبارتی نوع دلبستگی است. مطالعاتی در خصوص چگونگی تاثیرگذاری تجارب اولیه فرد در دوران کودکی بر روابط وی در بزرگسالی صورت پذیرفته است (سیمپسون، ربولز و نلیگان، ۱۹۹۸).

لذا مطالعه کیفیت زندگی و رضایت زوجین و عوامل تاثیر گذار بر آن می تواند اطلاعات اساسی را در اختیار ما قرار دهد که در هنگام ارزیابی مداخلات حوزه سلامت و اجتماع مورد استناد قرار گیرند. در این بین سبک های عشق ورزی جایگاه برجسته ای را در مطالعه عوامل موثر بر کیفیت زندگی و رضایت زوجین به خود اختصاص داده است. زیرا افراد با داشتن سبکهای عشقی متفاوت، احتمال دارد دست به انتخاب هایی بزنند که سطح کیفیت زندگیشان منحصر بفرد باشد. مطالعه حاضر در پاسخ به این سوال است:

آیا بین مولفه های عشق با رضایت زوجین و کیفیت زندگی زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ ارتباط معناداری وجود دارد؟

۲- پیشینه پژوهش

هنرپروران (۱۳۹۵) در پژوهشی به این نتایج رسیدند که بین زوجین با ازدواج سنتی و غیر سنتی در مولفه های عشق تفاوت معنادار در سطح ۰/۰۵ وجود دارد. به این معنا که میانگین نمره مولفه های صمیمیت و میل (هوس) در زوجین با ازدواج غیر سنتی به گونهای معنادار بیشتر از زوجین با ازدواج سنتی بود، ولی بین میانگین نمره مولفه تعهد در زوجین دو گروه تفاوتی معنادار مشاهده نشد. رضایی کارگر، علاقه بند، آجیل چی (۱۳۹۴) در مطالعه ای به این نتیجه رسیدند که سبک دلبستگی ایمن

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

به طور معناداری در مولفه صمیمیت از سبک دلبستگی اضطرابی و در مولفه شور و اشتیاق از سبک دلبستگی اجتنابی بالاتر بود. دو جنس در هیچ یک از متغیرهای صمیمیت، شور، تعهد و رضایت زوجین تفاوت معناداری با یکدیگر نداشتند. جعفرزاده و امانی (۱۳۹۴) در مطالعه ای به این نتایج رسیدند که بین مولفه های عشق (صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی در کل، با هرزه نگاری در دانشجویان، رابطه ی منفی و معنی داری وجود دارد و مولفه های جهت گیری مذهبی و تعهد با هم می توانند حدود ۲۳ درصد از تغییرات هرزه نگاری را تبیین نمایند و سایر مولفه ها از معادله خارج شدند. صاحبقران و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی به این نتایج رسیدند که بین میانگین سبک های عشق در افراد زود ازدواج و افراد دیر ازدواج تفاوت آماری معناداری وجود دارد. بطوریکه میانگین نمرات افراد دیر ازدواج در متغیر سبک عشق واقع گرا و سبک عشق رفاقتی- همدلانه بیشتر از افراد زود ازدواج بود. اما میانگین نمرات افراد زود ازدواج در سبک عشق رمانتیک، سبک عشق وابسته- تملک گرایانه در مقایسه با افراد دیر ازدواج بطور معناداری بیشتر بود. همچنین بین افراد زود و دیر ازدواج از لحاظ سبک عشق تفننی- بی هدف و سبک عشق ایثارگرایانه- فداکارانه تفاوت معناداری بدست نیامد.

جورج و همکاران (۲۰۱۶) در مطالعه ای یافتند که شباهت چندگانه (با اندازه گیری نمره اختلاف مطلق و جهت) به طور کلی پیش بینی کننده قوی رضایت زناشویی نیست؛ با این حال، اختلافات در سن، معنویت و جهت گیری های رشد پیش بینی کننده نارضایتی معنی دار بود. میانگ (۲۰۱۵) در مطالعه ای بیان داشت قیق ترین مدل رابطه بین دلبستگی، نشاط، همدلی، بخشش و رضایت زناشویی شامل تحلیل اثر مستقیم، غیر مستقیم و جنسیتی است. مشاوران و متخصصان ازدواج می توانند از این نتایج برای درک عمیق تر از زمینه های زندگی زناشویی استفاده کنند و در نهایت کمک به کاهش نرخ طلاق بسیار بالا در کره می شوند. آلدروف و همکاران (۲۰۱۵) در مطالعه ای بیان کردند کیفیت زناشویی با پنج ابعاد شناسایی شده از طریق تجزیه و تحلیل عوامل اکتشافی، شامل رضایت، ارتباط، همبستگی، مشکلات و اختلاف نظرها اندازه گیری می شود. جنس، تحصیلات، انتخاب همسر و طول مدت زناشویی به عنوان مهمترین عوامل تعیین کننده این ابعاد کیفیت زناشویی است. هالپرن و تاچ (۲۰۱۴) در مطالعه ای با عنوان عدم تطابق در گزارش زوج ها از مراحل عاشقه: مفاهیم برای اندازه گیری و کیفیت زناشویی بیان نمودند که اختلاف نظر چندگانه، بخصوص در میان همسرانی که قبل ازدواج با هم در ارتباط بودند و زوج هایی که در مراحل ارتباط روابط کمتر در رابطه با دوستیابی و اقامت داشتند، با کیفیت پایین ازدواج رابطه دارد. معیارهای اندازه گیری رابطه و معنای عدم انطباق زوج مورد بحث قرار گرفته است. ویلکوکس و دیو^۱ (۲۰۱۰) در مطالعه خود. نشان دادند که زوج هایی که در آغاز زندگی روابط خیلی دلبرانه دارند علیرغم اینکه از کیفیت زندگی خود در آن دوره راضی هستند، بعداً تعارض و حتی طلاق در بین آنها زیاد دیده می شود.

۳- فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی تحقیق

بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیات فرعی تحقیق

۱. بین مولفه های عشق (صمیمیت، میل (هوس)، تعهد) با رضایت زناشویی زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ رابطه معناداری وجود دارد.
۲. بین مولفه های عشق (صمیمیت، میل (هوس)، تعهد) با کیفیت زندگی زوجین شهرستان گچساران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ رابطه معناداری وجود دارد.

^۱- Wilcox & Dew

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی است. زیرا یافته‌هایی که در خصوص بررسی رابطه بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زوجین شهرستان گچساران حاصل می‌شود می‌تواند مورد استفاده این مجموعه و نهادهای مختلف قرار بگیرد. و از لحاظ روش در زمره ی تحقیقات توصیفی قرار دارد و از میان انواع پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این تحقیق کلیه زوجین شهرستان گچساران می باشد و از بین آنها زوج هایی که در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ ازدواج کرده اند، می باشد. تعداد آنها ۷۰۰۰ زوج می باشد. در این پژوهش حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران و جدول مورگان ۳۶۴ زوج انتخاب می گردد. شیوه نمونه گیری بصورت خوشه ای می باشد در این پژوهش از سه پرسش‌نامه برای جمع آوری اطلاعات استفاده شده است که عبارتند از:

پرسش‌نامه کیفیت زندگی SF-۳۶- که دارای ۳۶ گویه و با استفاده از مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت مورد سنجش قرار می‌گیرد. این پرسشنامه در سال ۱۹۹۳ توسط Ware و همکارش طراحی شده است و شامل ۳۶ سوال می باشد که وضعیت سلامتی را در هشت بعد اندازه گیری می کند. پرسش‌نامه رضایت زناشویی اتریچ (۱۹۸۸) که فرم ۴۷سؤالی آن توسط اولسون (۱۹۹۸)، تهیه شد با استفاده از مقیاس ۵ گزینه ای هرگز تا همیشه مورد سنجش قرار می‌گیرد. پرسش‌نامه مولفه عشق استرنبرگ (۱۹۸۶) که دارای ۴۵ گویه و سه جزء صمیمیت، هوس (شور و اشتیاق) و تعهد است و هر کدام را با ۱۵ سوال مورد سنجش قرار می دهد. با استفاده از مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت مورد سنجش قرار می‌گیرد.

برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده می شود. و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری مانند میانگین، فراوانی، انحراف استاندارد، درصد، ضریب همبستگی و رگرسیون استفاده می شود. هم چنین در این پژوهش از نرم افزار Spss۲۱ نیز برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد.

۵- یافته‌های تحقیق

۵-۱- یافته های توصیفی

جدول ۱- یافته های توصیفی

درصد	فراوانی		
۴۶٫۲	۱۶۸	زن	جنسیت
۵۳٫۸	۱۹۶	مرد	
۱۰۰	۳۶۴	مجموع	
۲۰٫۳	۷۴	۱ سال	سال ازدواج
۱۴٫۶	۵۳	۲ سال	
۲۴٫۴	۸۹	۳ سال	
۲۰٫۹	۷۶	۴ سال	
۱۹٫۸	۷۲	۵ سال	
۱۰۰	۳۶۴	مجموع	
۹	۳۳	زیر ۲۰ سال	سن
۱۷	۶۲	۲۱-۲۵	
۴۱٫۵	۱۵۱	۲۶-۳۰	

۲۷	۹۸	بین ۳۱ تا ۳۵
۵,۵	۲۰	بالاتر از ۳۶
۱۰۰	۳۶۴	مجموع

۵-۲- یافته‌های استنباطی

۵-۲-۱- نرمال بودن توزیع داده های تحقیق

جدول ۲- نتایج آزمون کلموگرو اسمیرنو برای متغیرهای تحقیق

فرض پذیرفته شده	سطح معناداری (sig)	Z آماره کلموگرو اسمیرنو	شاخص های آماری متغیر
H.	۰,۱۱۸	۱,۱۸۹	مولفه های عشق
H.	۰,۶۷۰	۰,۷۲۵	صمیمیت
H.	۰,۲۱۶	۱,۰۵۴	تعهد
H.	۰,۱۹۳	۱,۱۸۰	میل
H.	۰,۶۴۳	۰,۰۷۴	رضایت زناشویی
H.	۰,۲۶۱	۱,۰۰۸	کیفیت زندگی

با توجه به جدول بالا می‌توان گفت که چون مقادیر سطح معناداری همه ی متغیرهای پژوهش، بزرگتر از ۰/۰۵ می باشند، پس می‌توان گفت که این متغیرها به لحاظ توزیع داده ها نرمال می باشند. پس در تحلیل فرضیه های پژوهش، آزمون همبستگی پیرسون استفاده می شود.

۵-۲-۲- آزمون فرضیه فرعی اول: نتایج رابطه بین (مولفه های عشق و رضایت زناشویی)

H. بین مولفه های عشق و رضایت زناشویی رابطه وجود ندارد.

H_۱ بین مولفه های عشق و رضایت زناشویی رابطه وجود دارد.

جدول ۳- ماتریس همبستگی بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی

Correlation Matrix	۱	۲	۳	۴	۵	سطح معناداری
رضایت زناشویی	۱,۰۰۰					۰,۰۰۰۱
مولفه های عشق	۰,۷۷۱	۱,۰۰۰				
صمیمیت	۰,۶۶۲	۰,۸۹۵	۱,۰۰۰			
تعهد	۰,۶۸۷	۰,۹۱۱	۰,۷۴۸	۱,۰۰۰		
میل	۰,۷۱۶	۰,۸۷۳	۰,۶۴۴	۰,۶۹۸	۱,۰۰۰	

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

طبق جدول بالا بین مولفه‌های عشق با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد ($p=0,0001$ و $r=0,771$). به عبارت دیگر با افزایش عشق رضایت زناشویی افزایش می‌یابد. بین صمیمیت با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($p=0,0001$ و $r=0,662$) به عبارت دیگر با افزایش صمیمیت رضایت زناشویی افزایش یافته است. بین هوس با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($p=0,0001$ و $r=0,716$) به عبارت دیگر با افزایش هوس رضایت زناشویی افزایش می‌یابد. بین تعهد و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($p=0,0001$ و $r=0,687$) به عبارت دیگر با افزایش تعهد رضایت زناشویی افزایش می‌یابد. در بین زیرمولفه‌های عشق، میل یا هوس بیشترین تاثیر را بر رضایت زناشویی دارد.

جدول ۴- نتایج تاثیر مولفه عشق بر رضایت زناشویی

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تعیین چندگانه (R ²)	F	سطح معنی‌داری	ضریب (B)	جزئی (بتا) ضریب همبستگی	آماره T	سطح معنی‌داری
ضریب ثابت مولفه‌های عشق	رضایت زناشویی	۰,۵۹۴	۰,۵۹۳	۵۲۹,۱۱۴	۰,۰۰۰	۰,۹۸۹		۸,۵۹۶	۰,۰۰۰
						۰,۷۰۳	۰,۷۷۱	۲۰,۰۰۳	۰,۰۰۰

علاوه بر این میزان ضریب تعیین برابر ۰,۵۹۳ می‌باشد که این مقدار در نمودار پراکنش زیر نشان داده شده است. ضریب تعیین نشان می‌دهد که در حدود ۵۹ درصد از رضایت زناشویی را می‌توان از طریق مولفه‌های عشق پیش‌بینی کرد.

۵-۲-۳- آزمون فرضیه فرعی دوم: نتایج رابطه بین (مولفه‌های عشق و کیفیت زندگی)

H_۰: بین مولفه‌های عشق و کیفیت زندگی رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین مولفه‌های عشق و کیفیت زندگی رابطه وجود دارد.

جدول ۵- ماتریس همبستگی بین مولفه‌های عشق با کیفیت زندگی

Correlation Matrix	۱	۲	۳	۴	۵	سطح معناداری
کیفیت زندگی	۱,۰۰۰					۰,۰۰۰۱
مولفه‌های عشق	۰,۶۸۰	۱,۰۰۰				
صمیمیت	۰,۵۸۰	۰,۸۹۵	۱,۰۰۰			
تعهد	۰,۶۰۰	۰,۹۱۱	۰,۷۴۸	۱,۰۰۰		
میل (هوس)	۰,۶۴۲	۰,۸۷۳	۰,۶۴۴	۰,۶۹۸	۱,۰۰۰	

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

طبق جدول بالا بین مولفه‌های عشق با کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($T=۰/۶۸۰$ و $p=۰/۰۰۰۱$). به عبارت دیگر با افزایش عشق، کیفیت زندگی زوجین افزایش یافته است. بین صمیمیت با کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($T=۰/۵۸۰$ و $p=۰/۰۰۰۱$) به عبارت دیگر با افزایش صمیمیت کیفیت زندگی زوجین افزایش یافته است. بین میل(هوس) با کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($T=۰/۶۴۲$ و $p=۰/۰۰۰۱$) به عبارت دیگر با افزایش میل(هوس)، کیفیت زندگی زوجین افزایش یافته است. بین تعهد با کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. ($T=۰/۶۰۰$ و $p=۰/۰۰۰۱$) به عبارت دیگر با افزایش تعهد، کیفیت زندگی زوجین افزایش یافته است.

جدول ۶- نتایج بین مولفه‌های عشق و کیفیت زندگی

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تعیین چندگانه (R^2)	F	سطح معنی‌داری	ضریب (B)	جزئی (بتا) ضریب همبستگی	آماره T	سطح معنی‌داری
ضریب ثابت مولفه‌های عشق	کیفیت زندگی	۰/۴۶۲	۰/۴۶۰	۳۱۰/۸۲۴	۰/۰۰۰	۱/۴۴۲		۱۱/۶۱۴	۰/۰۰۰
						۰/۵۶۷	۰/۶۷۰	۱۷/۶۲۸	۰/۰۰۰

علاوه بر این میزان ضریب تعیین برابر ۰/۴۶۲ می‌باشد که این مقدار در نمودار پراکنش زیر نشان داده شده است. ضریب تعیین نشان می‌دهد که در حدود ۴۶ درصد از رضایت زندگی را می‌توان از طریق مولفه‌های عشق پیش‌بینی کرد

۵-۲-۴ - نتایج ضرایب همبستگی چندگانه

جدول ۷- ضرایب همبستگی چندگانه مولفه‌های عشق با رضایت زناشویی

متغیر ملاک	شاخص‌های آماری	همبستگی چندگانه	تعیین ضریب	نسبت F احتمال p	ضرایب	رگرسیون	(B)
متغیرهای پیش‌بینی	متغیرهای پیش‌بینی	MR	RS		۱	۲	۳
	۱- صمیمیت	۰/۷۳	۰/۵۳	$F=۲۲/۴۸$ $P=۰/۰۰۰۱$	$\beta=۰/۵۴۱$ $t=۷/۸۷$ $p=۰/۰۰۰۱$		
رضایت زناشویی	۲- هوس	۰/۷۴	۰/۵۴	$F=۲۰/۴۸$ $P=۰/۰۰۰۱$	$\beta=۰/۴۳$ $t=۴/۸۴$ $p=۰/۰۰۰۱$	$\beta=۰/۱۷$ $t=۱/۹۸$ $p=۰/۰۴۹$	
	۳- تعهد	۰/۷۶	۰/۵۷	$F=۱۸/۶۴$ $P=۰/۰۰۰۱$	$\beta=۰/۳۱$ $t=۲/۸۸$ $p=۰/۰۰۰۵$	$\beta=۰/۱۲$ $t=۱/۳۴$ $p=۰/۱۸۱$	$\beta=۰/۲۰$ $t=۱/۸۸$ $p=۰/۰۶۲$

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

با توجه به نتیجه حاصل از تحلیل رگرسیون با روش ورود مکرر، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خطی متغیرهای پیش بین (مولفه های عشق) با رضایت زناشویی برابر $MR=0.76$ و $RS=0.57$ می باشد. که در سطح $p=0.0001$ معنی دار است. با توجه به مقدار ضریب تعیین مشخص شده که ۵۷ درصد واریانس رضایت زناشویی زوجین توسط متغیرهای پیش بین قابل تبیین است.

جدول ۸- ضرایب همبستگی چند گانه مولفه های عشق با کیفیت زندگی

متغیر ملاک	شاخص های آماری	همبستگی چند گانه	تعیین ضریب	نسبت F احتمال p			ضرایب رگرسیون (β)
				۱	۲	۳	
کیفیت زندگی	۱- صمیمیت	۰/۸۱	۰/۶۵	F=۸۴/۴۸ P=۰/۰۰۰۱	$\beta=0.57$ t=۷/۸۷ p=۰/۰۰۰۱		
	۲- خوس	۰/۸۵	۰/۷۲	F=۹۴/۲۸ P=۰/۰۰۰۱	$\beta=0.21$ t=۱/۹۸ p=۰/۰۴۹		
	۳- تعهد	۰/۸۹	۰/۷۹	F=۳۷/۴۵ P=۰/۰۰۰۱	$\beta=0.11$ t=۱/۳۴ p=۰/۱۸۱	$\beta=0.16$ t=۱/۸۸ p=۰/۰۶۲	

با توجه به نتیجه حاصل از تحلیل رگرسیون با روش ورود مکرر، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خطی متغیرهای پیش بین (مولفه های عشق) با کیفیت زندگی برابر $MR=0.89$ و $RS=0.79$ می باشد. که در سطح $p=0.0001$ معنی دار است. با توجه به مقدار ضریب تعیین مشخص شده که ۷۹ درصد واریانس کیفیت زندگی زوجین توسط متغیرهای پیش بین قابل تبیین است.

۶- نتیجه گیری

در بخش آمار استنباطی بین بعد مولفه های عشق با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی با ضریب همبستگی 0.763 رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بین بعد مولفه های عشق با رضایت زناشویی با ضریب همبستگی 0.771 رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بین بعد مولفه های عشق با کیفیت زندگی با ضریب همبستگی 0.680 رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. و نتایج حاصل از رگرسیون خطی نشان داد که از بین مولفه های عشق میل اکثرین تاثیر را بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی دارد. بعد از آن تعهد و سپس صمیمیت، بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زوجین تاثیرگذار هستند. این نتایج با یافته های هدایتی نیا و صابری (۱۳۹۳)، امان الهی و همکاران (۱۳۹۱)، رجبی و نیگانی (۱۳۸۷)، حافظی و جامعی نژاد (۱۳۸۹)، رحیمی و بنگانی (۱۳۸۷) که بیانگر رابطه مثبت و منادار بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی است، همسو و هم راستا می باشد. هم چنین با یافته های ویلکوکس و دیو (۲۰۱۰)، کمپ و اینگلز (۲۰۰۷)، پاتریک و همکاران (۲۰۰۷)، احمیت اولوگو و همکاران (۲۰۰۹) هم سو و هم راستا است.

اینکه چرا مؤلفه های عشق با افزایش رضایت زوجین و کیفیت زندگی همراه است، شاید نیاز چندانی به توضیح نداشته باشد. با مرور پیشینه پژوهش می توان گفت احساس عشق، هیجانی است که با تحریک شهوانی همراه می گردد اما افراد ممکن

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

است پس از وصل جنسی (ارضای میل/ هوس) یکدیگر را غیر جذاب بیابند، به همین دلیل برخورداری از عشق اصیل و واقعی در رابطه، مستلزم وجود صمیمیت، تعهد و به کارگیری خرد است. به طور کلی می توان گفت شخصی که میزان صمیمیت اکثری را تجربه می کند، قادر است خود را به شیوه ای مطلوب تر در روابط عرضه کند و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به شریک و همسر خود ابراز کند. زوج هایی که صمیمیت بالاتری دارند ممکن است قابلیت بیشتری در مواجهه با مشکلات و تغییرات مربوط به رابطه خود، داشته باشند و در نتیجه رضایت زناشویی بالاتری را تجربه کنند.

میل یا هوس نیز با ارضای نیازهای عاطفی و جسمانی (جنسی) زوجین در ارتباط بوده و بر رضایت زناشویی اثرگذار است، ولی محصول صمیمیت بین زوجین بوده و به صورت مستقل نمی تواند پیش بین معناداری برای رضایتمندی زناشویی باشد. همان طور که یافته های این پژوهش در ارزیابی همبستگی سه مؤلفه صمیمیت، میل و تعهد و رضایت زناشویی با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون، حاکی از وجود رابطه مثبت و معنادار بود. از سویی دیگر وجود تعهد در رابطه، باعث شکل گیری اعتماد و اطمینان می شود. احساس تعهد نسبت به همسر نیز موجبات توجه به خواسته های وی، صرف وقت و توجه را فراهم می سازد. در خانواده های متعهد، اعضا نه تنها خود را وقف آسایش و بهزیستی خانواده می کنند بلکه در رشد و تعالی هر یک از اعضای آن می کوشند (هریس، ۲۰۰۷). تعهد به زوجین اجازه می دهد تا به طور مؤثری در برابر خواسته های یکدیگر انعطاف داشته باشند.

در نهایت پیشنهادات زیر ارائه می گردد:

۱. بهتر است که با توجه به نتایج تحقیق، درمورد مسائل آمیزشی، راه هایی برای بالابردن صمیمیت در زوجین و راههای برای بالابردن سازگاری با مشکلات، مواد آموزشی تدوین شود که این کار عزمی گسترده می طلبد که بر عهده ی دولت و رسانه های گروهی است.
۲. فرهنگ سازی مسائل مربوط به روابط زناشویی جهت راحت تر پاسخ دادن آزمودنی.
۳. فرهنگ سازی برای خانواده ها جهت بیان کردن مشکلات زناشویی خود به مشاوران خانواده.
۴. ساخت برنامه های آموزشی جهت شناساندن و معرفی نمودن واژه های تخصصی روان شناسی به خانواده ها.

۱-۶- پیشنهادها برای پژوهش های آتی

۱. به منظور بالابردن سطح تعمیم پذیری روی گروه نمونه ی با حجم بالاتر کار می شود.
۲. در انتخاب روش نمونه گیری و روش های آماری تحلیل فرضیات دقت لازم انجام شود.
۳. بهتر است که تحقیق انجام شده فقط روی یک اساسه خاص انجام شود تا سطح رضایت زناشویی واقعی افراد مشخص باشد.
۴. پیشنهاد می شود سبک های دلبستگی و مولفه های عشق ورزی با کیفیت زندگی زوجین بررسی گردد.
۵. پیشنهاد می شود مولفه های عشق و رضایت زناشویی در انواع سبک های دلبستگی بررسی گردد.

۲-۶- محدودیت های پژوهش

۱. اول این که نمونه این پژوهش را زوجین شهرستان گچساران در سال های ۹۰ تا ۹۵ تشکیل می دادند لذا تعمیم پذیری به سایر گروه ها و سال ها باید با احتیاط صورت گیرد.
۲. در بررسی عوامل مرتبط با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی علاوه بر متغیرهایی که در این پژوهش مورد ارزیابی و اندازه گیری قرار گرفتند (اضطراب و الگوهای عشق ورزی) متغیر های دیگری نیز ممکن است اثر داشته باشند که کنترل تمامی آن ها از سوی محقق میسر نیست؛ لذا تفسیر نتایج باید با در نظر گرفتن این مسئله صورت گیرد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳. محدودیت دیگر به واسطه نحوه پاسخگویی آزمودنی ها بود. زیاد بودن تعداد سؤالات پرسش نامه ممکن است سبب بی حوصلگی و خستگی آزمودنی ها شده باشد و بدین ترتیب دقت پاسخ گویی را کاهش داده باشد. لذا در تفسیر نتایج باید این مورد را هم مدنظر قرار داد.

مراجع

۱. توغانی و همکاران. (۱۳۸۸)، کیفیت زندگی شهروندان و رابطه آن با سرمایه اجتماعی در شهر مشهد، مجله علوم اجتماعی دانشگاه شیخ طوسی مشهد، سال دوم، شماره دوم، تابستان: ۱۳-۳۰.
۲. جعفرزاده فدکی، س.م.، امانی، پ. (۱۳۹۴)، بررسی رابطه‌ی عشق و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان متأهل شهرستان بیرجند، اصول بهداشت روانی، دوره ۱۷، شماره ۵، مرداد و شهریور ۱۳۹۴، ۲۴۰-۲۴۶.
۳. جواهری، ف.، حسین‌زاده، م. (۱۳۹۰)، پیامدهای اجتماعی اختلال هویت جنسی، سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی تغییرجنس‌خواهان در ایران، دوره ۵، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۰، ۳-۲۲.
۴. صاحبقران، م.، آرمون، ع.، سلیمانی، ا. (۱۳۹۴)، مقایسه سبک‌های عشق در افراد زود ازدواج و دیر ازدواج، همایش بین‌المللی روانشناسی و فرهنگ زندگی، شماره ۳: ۷۱-۷۸.
۵. گروسی، س.، نقوی، ع. (۱۳۸۷)، سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی در شهر کرمان، فصلنامه علمی-پژوهشی رفاه اجتماعی، سال هشتم، شماره ۳۰ و ۳۱: ۸۳-۶۱.
۶. نیازی، م.، دلال خراسانی، م. (۱۳۹۱). تبیین عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر بر کیفیت زندگی شهروندان، فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، سال هشتم، شماره ۲۷، تابستان: ۱۹۸-۲۲۹.
۷. هنرپروران، ن. (۱۳۹۰)، مقایسه مولفه‌های عشق و الگوهای ارتباطی در زوجین با ازدواج سنتی و غیر سنتی در شهر یزد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت- دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، ص ۱.
۸. یوسفی، ن.، بشلیده، ک.، عیسی نژاد، ا.، اعتمادی، ع.، شیربیگی، ن. (۱۳۹۰)، رابطه سبک‌های عشق‌ورزی و کیفیت زناشویی در میان افراد متأهل. دو فصلنامه مشاوره کاربردی، شماره ۱: ۲۱-۳۶.
۹. Allendorf, K., Dirgha J. Ghimire, (۲۰۱۵). Determinants of marital quality in an arranged marriage society, *Social Science Research*, ۴۲, ۵۹-۷۰.
۱۰. Fisher, T.D., Mc Nulty, J. K. (۲۰۱۶). Neuroticism and marital satisfaction: The mediating role played by the sexual relationship. *Journal of Family Psychology*, ۲۲, ۱۱۲-۱۲۲.
۱۱. George, D., Shanhong Lou, B., Jared Webb, A., Jennifer Pugh, A., Alan Martinez, A. (۲۰۱۶). Jeremy Foulston, Couple similarity on stimulus characteristics and marital satisfaction, *Personality and Individual Differences*, ۸۶- ۱۲۶-۱۳۱.
۱۲. Halpern-Meehin, S., Laura, T. (۲۰۱۳), Discordance in couples' reporting of courtship stages: Implications for measurement and marital quality, *Social Science Research*, ۴۲ ۱۱۴۳-۱۱۵۵.
۱۳. Huber, C.H., Navarro, R.L., Womble, M.W., Mumme, F. (۲۰۱۰). family Resilience and midlife Marital satisfaction. *The family journal: Counseling and Therapy for Coplees and families*, ۳۳, ۳۴۷-۴۵۶ ۱-۱.
۱۴. Myung-Sun Chung, (۲۰۱۵), Pathways between attachment and marital satisfaction: The mediating roles of rumination, empathy, and forgiveness, *Personality and Individual Differences* , ۲۴۶-۲۵۱
۱۵. Simpson, J.A., Rboles, W.S. & Nelligan, G.S. (۱۹۹۸). *Attachment theory and close relationship*. New York: Guilford Press.